

Poština plačana v gotovini.

Cena številki 1 Din.

MARIJIN LIST

ŠTEV. 8.

31. LETNIK

AUGUST 8. 1935.

MARIJIN LIST

Pobožen mesečni list. Izhaja vsaki mesec 8. na spomin pedesetletnice razglašenja verske istine od Marijinoga nevtepenoga poprijetja, ki se je obhajala l. 1904., dec. 8. Te den je Marijin list kak prvi pobožen slovenski list Slovincem Slovenske Krajine do rok dani.

Namen Marijinoga lista je širiti Marijino čast i s čistimi dohodki podpirati Dom duhovnih vaj posvečen sv. Družini v Slovenskoj krajini, kak i sirotišnico Deteta Marijike v Turnišči na tolažbo razžaljenomi Srci Jezušovomi.

Marijikin Ograček je versko-vzgojna priloga Marijinoga Lista, naj se po njenih navukaj srca mladine napunijo z jakostmi Marijine mladosti.

Cena: na skupni naslov 16 Din., na posameznoga 20 Din., v inozemstvo 40 Din. letno. V inozemstvo se pošila z Novinami za 100 Din. letno.

Kalendar Srca Jezušovoga brezplačno dobi vsaki naročnik, ki je plačao naročnino i bo l. 1936 tudi naročnik. Naročnina se plačuje naprej, konči vsaki mesec sproti.

Duhovne dobrote. Za naročnike Marijinoga lista se služijo večne meše v Celji, Grobljah i v Soboti, tjedensko edna v Črenšovcih i dnevne v Linzi v „Seraphinskem dobrodelnom društvu“, štero da letno za svoje kotrige več jezer svetih meš sluziti. Vsakoga naročnika potrebe se sklenejo v tjedensko sveto mešo, naj je samo naznani na vredništvo.

Vrednik: KLEKL JOŽEF, vp. pleb. Črenšovci, Slov. krajina

Na znanje naročnikom.

Ar je dober Bog letos posebno blagoslovo Slov. krajino, gda njej je dao osem novomešnikov, ednoga zlato-mešnika, ednoga subdiakona; gda se je več duš posvetilo redovniškomi stani; i gda je več naših dobrih duš odromalo v misijonske kraje; zato iz zahvalnosti popišemo vse predge letošnjih novih meš i zlate meše v M. List i vse te spravimo v eden Marijin List. Tak se štirje Marijini Listi povežejo vkup v edno lepo knigo i dajo naročnikom do rok pred novim letam z kalendarom Srca Jezušovoga. Zato ne čakajte M. Listov prle, kak proti konci leta v obliki edne lepe knige s večimi slikami. Knigo poklonimo tudi Njeg. Svetosti, sv. Oči. V toj knigi bomo objavili tudi imena vseh naših duhovnikov, redovnikov i redovnic, zato prosimo teh domače, naj nam naznanijo kemprle njihova imena, mesto rojstva i službe, da pridejo v lepo knigo. Vse Mariji na čast. — VREDNIK.

LETO 31.

8. AUGUSTA 1935.

ŠTEV. 8.

Življenje Bl. Device Marije, Matere Bože, Naše Kralice.

(Po nazveščenji same nebeske Kralice napisala častitliva boža službenica: Marija z Agrede.)

Tretja kniga.

Kak je Vsevišnji pripravil presveto Devico na Vtelovljenje Reči — Poprijetje — Zvišenost stanja, v štero je Marija zdignjena — Marijino obiskanje svete Elizabete — Povratek v Nazaret — Borba Marije z Luciferom.

1. Vsevišnji začne pripravlati blaženo Devico na skrivnost vtelovljenja devet dni neposredno pred svestvom samim.

Vsemogoči je našo Kralico i Gospodarico zaročo s svetim Jožefom i s tem Njoj je odredil delokrog, da se mora bole na gosci družiti z ljudmi v svrhu, da bo Njeno brezgrešno življenje vzor zvišene svetosti. V tom novom stani je gojila naša draga Gospa tak visike misli i odločbe, vredila vsa dela svojega življenja tak modro, da je izazvala čudovito tekmo med angeli i bila ljudem vzor, ki so ga do tistih mao ne vidili. Malo ljudi jo je poznalo, še manje se jih je ž njov družilo, ali tej srečni so dobili od nebeske Kralice toliko božanskih milosti, da bi radi z začudenjem, z radostjov i z visikim poštivanjom nazveščavali z jasnim glasom sveti ogenj, ki jezagoro v njihovih srcaj, ar so znali, da prihaja od navzočnosti prečiste Device.

Pa tudi modroj Kralici je ne bilo skrito to delovanje, ali ne je ešče prišlo vreme pa tudi globoka njena poniznost je ne dopustila, da bi to spoznal svet. Ona je neprestano molila Gospoda, naj bo skrita očem ljudi i naj vse milosti, ki jih je dobila, bodo njemi na hvalo, a njo naj ljudje dolgledajo i pozabijo, v koliko se ne bi s tem žalila Njegova neizmerna dobrota.

Gospod je deloma vslišal molitev svoje zaročnice. Naša

Kralica, zaročnica sv. Jožefa, je opravljala v šestih mesecaj i 17 dnevaj od svoje zaroke do vtelovljenja Sina Božega dela, ki so prinesla sijajni sad. Ne je mogoče povedati, koliko junaških notrašnjih i zvünešnjih jakostnih činov je napravila, kak n. pr. dela ljubavi, poniznosti i poštüvanja Boga, koliko miloščine i dobrot je razdelila i koliko del milosrčnosti izvršila. Največ, ka moremo povedati, je, da je Vsemogoči v prečistoj Devici najšeo punost svoje miline, vso spunitev svojih žel i vse vernosti, ki jo nevolen stvor dugüje svojemi Stvoriteli. Zavolo te svetosti i zaslüg (po človeče sodeč) je Bog bio dužen i prisiljen, da pospeši svoje stopaje, da svojo vsemogočo desnico dene naj najčüdivitejše delo, za štero se nikdar ne znalo i se nede znalo: da Edinorojeni od Oče postane človek v prečistom krili zvišene Device.

Prvi den te nad vse svete devetnice je blažena Devica po vzgledi svojega oče Davida (psalm. 118, 62.) po kratkom počinki okoli pounoči stanola. Bio je to redoviti, od Boga označeni red. Vrgši se v navzočnosti Vsevišnjega na obraz, je začnola svoje navadne molitve i svete vaje. Te so njoj pravili angeli, ki so jo obkrožali: „Zaročnica našega Krala i Gospoda, vstani! Njegovo Veličanstvo te zove“. Ona se je zdignola plamteč od gorečnosti i odgovorila: „Gospod zapovidavle, da se prah iz praha zdigne. Nato se je obrnola h Gospodovomi lici i nadalüvala: „Moj najvišji, vsemogoči Gospod, ka želeš, da včiniš z menov?“ Pri teh rečaj se je njena sveta düša zdignola v novo, višiše prebivališče, v neposredno bližino Boga, daleč od vsega, ka je zemelsko i minlivo.

Presveta Devica je sama čütila, da se s tem razsvellenjom i čišćenjom pripravla na vekše gledanje. Bog se njoj je prikazao tak bistro i jasno, da je nebeska Kralica bole spoznala nedostopno Dobro, nego ga blaženi v nebesaj spoznajo i vživajo s svojim gledanjem.

Kralica naša Marija spozna v tom videnji jako globoke skrivnosti božanstva i njegovih popunosti, posebno skrivnosti zvünešnjega dela po stvaranji. Ona je vidila, da to delo poteka iz dobrote i darovitnosti bože, i da je On nikaj ne iskao od stvorov za svoje božansko bitje i brezkončno slavo, ar je bio brez toga že pred postankom sveta neizmerno blaženi v svojoj brezmejnjoj večnosti.

Vzvišena Kralica je spoznala v tom videnji silo i želo božanstva, da se nazvesti na vöni, silo, ki je vnogo močnejša kak tista, s šterov vsa stvorjenja težijo k svojemi središči.

I gda se je v ognji božanske ljubavi zdignola tak visiko i sijala od ljubavi, je zaprosila večnoga Očo, naj pošle zemli svojega Edinorojenca, naj da lüdem rešenje i da zadovolji svoje božansko bitje i svoje popunosti. Te molbe so bile nad vse sladke Gospodi. Bile so spona, s šterov se je privezala i pritegnola njegova ljubav. Da spuni njeno želo, je šteo, da pripravi sveto prebivališče ali hram, v šteroga de šo z naročja Očinoga. Zatogavolo je odločo, naj njegova bodoča predraga Mati jasno spozna

Vsa njegova zvišnejša dela, kak jih je zvršila njegova vsemo-gočnost. V gledanji toga dneva njoj predoči Gospod vse, ka je napravo prvi den stvorenja. Presveta Devica je gledala vsa ta dela bole jasno i globoko, nego bi jih, če bi bila navzoča njenim lastivnim očam, ar jih je spoznala najprle v Bogi i nato v njih samih.

Ona je teda gledala i spoznala, kak je Bog v začetki stvoro nebo i zemlo, kak je zemla bila prazna i kak jo je kmica pokrivala, kak se je zibao Gospodov Düh nad vodami, kak je bila stvorjena svetlost i kak se je meknola kmica. Ona je znala veličino zemle, njeno dužino, širino i globino, njene prepade, pekeo, predpekeo, čistilišče i njegove stanovnike i vse dele sveta i one, ki na njem prebivajo i šteri šče bodo prebivali. Jasno je vidila, kak so prvi den stvorjeni angeli. Znala je njüvo naravo, sposobnosti, različnosti, službe, vrste i jakosti. Pobuna (reberija) hüdiš angelov, njüv padec i vzroki so ravno tak bili poznani presvetoj Devici. Samo ono, ka se je nje tikalo, njoj je skrio Gospod.

Končno njoj Vsevišnji ponovno pokaže, kak je stvorjena iz grüde zemle i kak pripada po naravi k tistim, ki se povračajo v prah. Rejsan, ka njoj je nej pravo, da se tüdi ona povrne v njega, ali dao njoj je, da jasno spozna svoj zemelski bitek tak, da se je velika kralica ponizila do najglobokejše ničnosti i dasi nedužna, itak se je bole zničila kak vsa Adamova deca vküper, ki so tak puna siromaštva.

To videnje je melo po voli Vsemogočega s svojim delovanjom to nalogo, da v Marijinom srci podigne globoke temelje zgradbi, štero je Bog šteo postaviti v njem: zgradbo, ki se je mela zdignoti do bitnoga i osebnoga zedinjenja z božanstvom. Kak je čast Matere Bože neomejena i neizmerna, tak se je morala graditi na poniznosti, ki je ne poznala meje ali tüdi ne prekoračila meje razuma. Tak se je „blažena med ženami“ stopivši na najvišjo stopnjo jakosti ponizila tak globoko, da se je presveto Trojstvo zadovoljilo i (po človeče sodeč) bilo obvezano, da jo zdigne do časti, ki je pri stvaraj najvišja; božanstvi neposredno najbližja. Zato je z dopadenjom gučao Najvišji:

„Zaročnica moja, golobica moja, živo želem lüdstvo osloboditi od greha, ar moja milosrčnost trpi, dukeč ne pridem i sveta ne spreobrnem. Moli me zato nepretrgoma te dni, moli prisrčno, da izpelam svoje nakanenje; moli na obrazi pred menov i zovi brez prestanka, naj pride Edinorojeni od Oče, da se zedini s človečov naravov.“

Na to zapoved je nebeska kralica odgovorila: „Večni Gospod i Bog, vsa moč i modrost je v tebi; nišče se nemre proti postaviti Tvojoj voli. Što zavira tvojo vsemogočnost? Što razstavlja velesilo tvojega božanstva, da ne izpelaš to, ka ščeš v dobro človečanstva? Ali sem znabiti jaz, Lübleni, zapreka, na poti neizmernoga dobročinenja, o daj mi te, da raj merjem, nego da se protivim tvojoj voli! Nieden stvor nemre zaslužiti te mi-

losti! O, ne čakaj, moj Gospod i Bog, da ne postanemo še bole nedostojni! Ljudje množijo svoje grehe i povekšavajo neprestano svoje žalitve. Kak teda moremo zaslužiti dobro mi, ki smo vsaki den bole nevedni?"

„V tebi samom, o Gospod, je vzrok i pobüda, da nam pomoreš. Tvoja neizmerna dobrot, tvoja neizmerna milosrčnost te sili k tomü. ZdiHAVANJA prorokov i očov tvojega naroda te napadajo. Sveti te želejo, grešniki te čakajo, vsi vküp te zovemo. I če jes, sirmaški črv zemelski, nesem nevedna tvoje dobrote zavolo svoje nezahvalnosti, teda kričim iz globočine svoje düše: Pospeši svoje stopaje, pridi i reši nas na svojo lastivno slavo!“

Po toj molitvi se je nebeska Kralica povrnola v svoje navadno, bole naravno stanje, ali po zapovedi, štero je dobila od Gospoda, je nadalüvali skoz celi den molitve za vtelovljenje večne Reči. Ponovno se je vrgla v najglobokejšoj poniznosti na zemlo i molila razširivši roke v obliko križa. DüH Sveti, ki jo je vodo, jo je navčo na to držanje, ki je bilo jako prijetno presvetomi Trojstvi, tak da je gledalo s svojega kraleskoga prestola razpetoga Jezuša Kristuša v Teli njegove bodoče matere. Tak je bila sprejeta jütrašnja daritev prečiste Device, ki je bila predhodnica daritve njenoga presvetoga Sina.

Od svete Helene (18. august).

Govor svetoga püšpeka Ambrozija (iz brevira).

Prišla je teda Helena, začala je obiskavati svete kraje, DüH njoj je navdejno, naj išče les križa; pristopila je h Golgoti i pravila: Glej kraj boja, gde je zmaga? Iščem z astavo rešenja i ne najdem. Jaz na vladi i križ Gospoda v prahi? Jaz na vladarskom dvori, Kristušova zmaga pa v razvalinaj? On se dozda skrija, zakrita je palma večnoga življenja. Kak naj se računam za odrešeno, če rešenja samoga ne vidim? Vidim, ka vse si včino, razdiravec šatan, da bi se zakrio meč, s šterim si bio vničeni. Ali Ižak je od tihincov zasipane stüdenca odkopao i ne dopüsto, da bi se voda skrivala. Naj se odstrani teda razvalina, da se prikaže življenje. Naj se vzdigne meč, z šterim je bila odsekana glava pravomi Goliati. Naj se odpre zemla, da zablesti odrešenje. Šatan, ali nesi zato skrio lesa, da boš znova premagani? Premagala te je Marija, ki je rodila zmagovalca, štera je brez pomenšanja devištva dala na svetlo tistoga, ki naj te na križi premaga, ki naj te mrtev, podjarni. Premagani boš tüdi dnes, gda ženska tvoje zasedavanje odkrije. Ona sveta je Gospoda nosila, jaz bom za Njegovim križom hodila. Ona nam je rojenoga izročila, jaz od mrtvih obüjenoga. Ona je včinila, da so vidili Boga med ljudmi, jaz bom za zdravilo grešnikov vzdignola iz razvalin božansko zastavo. Odkopala je teda zemlo, doli strosila prah, najšla je pomešane tri križe, ki jih je razvalina pokopala, neprijateo skrio. Ali Kristušova zmaga se ne mogla zbrisati. Negvüšna kak ženska stoji, gvüšno napoved pa

njoj navdehne sveti Düh. Iskala je cveke, šterimi je bio križani Gospod i najšla je. Iz ednoga cveka je zapovedala napraviti vüzdo, drugoga je vtkala v diadem (oglavna poveza), ednoga je porabila za okras, drugoga za pobožnost. Marija je šla na obisk, da bi oslobodila Evo; Helena je šla na obisk, da bi vladare rešila. Zato je svojemi sini Konstantini poslala diadem, okrašeni z biseri, ki bi naj bili pridruženi križi, biseri

Sv. Helena (Jelena),
casarica, je najšla križ Gospodov

našega odrešenja, ki je dragši kak železo; tudi vüzdo je poslala. Oboje je rabo Konstantin i je vero preročo vladarom naslednikom. Sveti je teda začetek vervajočih vladarov. Od njega je vera, gda preganjanje henjá, nastopi pobožnost. Prav čedno je včinila Helena, ki je pozdignola križ nad glavov vladarov, naj bi vladarje častili križ Kristušov. Ne je to gizda, nego pobožnost, ki se izkažuje svetomi rešenji. Dober teda cvek rimskoga imperija, ki vlada celi svet i obdaja čelo vladarov, da so glasniki (Jezušovoga navuka) tisti, ki so navadno bili preganjavci.

Naši v misijonih.

V letošnji številka Marijinoga lista smo že večkrat poročali od našega mladoga, a jako delavnoga misijonara, salezijanca, Geder i Jožka. Kak sploh odhajajo naši misijonarje, je tudi on skoro neopaženo odpotüvao v svojo drugo domovino, Kitajsko. Zato se tudi ne smemo čüdití, če o Gederovom dozdajšnjem misijonskom delovanji bole malo znano ravno mi,

njegovi domačini. I zato nas toliko bole veseli, da nam je pred kratkim poslal zanimivo pismo, iz šteroga zvemo bar nekoliko od njega, njegovoga misijonskoga pola, začetnoga misijonskoga delovanja.

Tung-pi, 6. maja 1935.

— — — Že šesto leto mi poteka na rumenoj kitajskoj zemli. Dne 29. novembra 1929 sem po 44 dnevnoj vožnji prvič stopo na Kitajska tla. Mogoče se bo što čüdo tak dugoj vožnji; a naša motorna ladja „Viminale“ ne bila vsikdar v teki, jako radā se je vstavlala po pridno izlagala i nalagala. Bila je to povečini tovarna ladja i prostora je bilo samo za malo potnikov: 59 kabin i en edini razred. Vozilo se nas je precu misi-jonarov: 6 frančiškanov iz Madjarske, 8 sester Hčeri Marije Pomočnice pa nas 7 salezijancev.

V Hongkongi me je prišeo na krov iskat naš lübeznivi g. Kerec, pä me odpelao v obrtno šolo sv. Alojzija. Tü sem ostao celiva dva meseca, ar dale na Kitajsko nesem mogeo zavolo bojne, ki je razsajala ravno v našem vikarijati.

Zato sem se v Hongkongi loto dela, včio se angleščine i kitajščine. Da je prve dni šlo trdo, si lahko mislite! Za dva meseca se je začelo nekoliko svitati, nepremostlive težave glede jezika so se zmenjšavale. Kak sem bio veseo, kda sem kakšo vgono, da je bio vučiteo zadovolen pa pravo:

„Ta yat“.

Po našem bi pravili: „Izvrstno!“

Med tem, ko sem se nekoliko včio, nekoliko pa radovednost paseo po Hongkongi, pride en sobrat, g. Lareno iz vikarijata. Bio je kak golobček z olčnov vejecov za Noe-ja. Uporni Kantonci so se najmre mogli pognoti premoči severnih čet i redni promet se je pali vpostavo med Kantonom ino „Siu Čao“-vom, središčom našega vikarijata. Pali sem začeo pospravlati svoje reči, vse smo naložili na tovorni avto in poslali na parnik, ki vozi v Kanton.

Ob desetoj vüri večer se je po dvema mesecoma opet zazibalo pod nogami. Dugo sem slono na ograji pa strmeo nad morjom nebrojnih posvetov.

„Zütra bomo na pristnoj kitajskoj zemli,“ mi pravi moj tovariš, Polak. Pogučavala sva si vse vrste reči pa se spominala tüdi dalne Polske, kje sem preživo cela tri leta. Na ladji je že vse vtihnolo, konči v našem oddelki. Slišalo se je samo sopenje strojov. Polegli smo na platnene naslonjače. Kda smo se prebüdili, smo bili že blizi Kantona. Prvi sunčni traki so kukali skoz orosela okna.

V Kantoni ne bilo nikše neprilike. Potnih listov nišče ne zahtevao, pač pa carinarniki so bili nekoliko radovedni, pa smo tüdi te hitro prepričali, da bodo pri nas malo zaslužili. Med kričanjom in pozivanjom smo spravili vse naše stvari v čun neke kristjanke z naročilom, da spravi vse na postajo. Ob osmoj vüri je že zapihao „luka Matija“ (vlak!) pa je pridno fükao,

kak da bi šteo vujti pekočim januarskim trakom. — Na Kitajskom z bliskovitov naglicov napreduje stanje železnic. Leto 1930 ne mogoče primerjati z l. 1935. Te si mogo meti vsikdar pripravljen tudi v vlaki dežnik. Dnes pa je že prece lepo vrejeno i se že lejko pelaš v prvom, drugom ali tretjem razredi.

Železnica teče kre reke, Severni imenovane. Zdaj med gollimi rumenimi breščeki, zdaj skoz riževa pola i pali skoz gosti bambusov log. Ob petih večer smo obstali na končnoj postaji Siu-Čao (Shiu-Chow). To mesto leži pri zlivi dveh rek, „Zlate“ i „Črne“ reke. Ravno tisto leto so podirali mestno obzidje pa širili vulice.

Ob 7. vuri smo bili že v hiši našega vikara Ms. Alojzija Versiglia. Sprejeo nas je jako lübeznivo, očinsko!

Minolo je hongkongsko vrvenje i začelo se je pristno kitajsko življenje. V Siu Čao je bila te že osnovna i srednja šola, moški i ženski oddelek pa zavetišče za onemogle. Taki drugi den mi je bila poverjena deklinška šola. Ta sem zahajao vsako jütro mešuvat. Čeravno seru te razumo ščista malo, so mi nprtili tudi šolo vrtnarstva. To vam je bilo smeha! Pri vsakoj reči sem naletio na težavo in kda se ne dalo nači, sem sam delao, vučeniki so pa gledali.

Obzorje mojega znanja kitajščine se je vsikdar bole širilo. Bili smo v meseci avgusti. Sestra Dominika me je že celi tjeden nadlegovala, da naj na Velko mešo 15. avgusta predgam že v kitajščini. Resan me je nekoliko skrbelo — pa kda sem si predstavo svoje poslušalce, većinoma glühe starce, sem se vdao. Bilo je to prvo artikuliranje, kak prvi stopaji deteta. Bilo kak je bilo, samo da je le bilo na čast Mariji.

Tak različno razdeljen čas je bio celö prekratek. Dne 23. februara 1930. me pozove vikar Ms. Versiglia k sebi pa mi pravi:

„Jako rad bi te vzeo s sebov na potüvanje v Lin-chow; pa za zdaj še ostani, da se še bole privadiš jeziki. Moli za me, ar mam pred sebov dugo pot.“

Bila je njegova zadnja pot — v večnost. Vmro je mučeniške smrti. Roparji so ga bujli.

Siu Čao sem zapüsto komaj meseca oktobra pa se po istoj poti vozo kak Ms. Versiglia, celih 11 dni v kitajskoj barki. Pot, čeravno nevarna, je bila prece mirna i nad vse zanimiva.

V Lin-chowi sem ostao pali pol leta, kje sem nadomeščao mučeniško vmrloga sobrata Caravario kak sem pač znao i mogeo.

Leta 1931. za svetek sv. Jožefa sem pa prišeo sem v Tung-pi, kje je še zdaj moja osrednja postojanka. Tü med temi tak čudno razmetanimi breščeki se borim za Kristušov križ. Kak mi je bilo tü skoz štiri leta, pa bom negda drugoč sporočo.

Pogosto se me spominajte v svojih molitvaj pa mi pomagajte kak pač morete, i lübi Jezuš Vam bo vsem stoterno povrno. Sprejmite vsi skupno prav prisrčne misijonske pozdrave!

Geder Jožko, salez. misijonar.

Mučenik cerkvene ednosti.

(Sir Thomas More — svetnik).

(1535—1935.)

Letos slavi skoro ves svet, posebno pa Angleška i Irska 400-letnico žalostne smrti velikoga angleškoga kanclera i pisatela Tomaža More-a. Najznamenitejši svetovni listi pišejo o tom izredno zmožnom državniku, hvalijo njegov nezlomlivi značaj, najbolje pa njegovo lübezen do siromakov, zavrženih. I More je eden izmed redkih lüdi, šteroga na ednoj strani socialisti i komunisti proglašajo za svojega, za začetnika modernoga socializma i komunizma; a na drugoj strani se piše o njem kak velikim protivniki komunizma, da je bio pravi kršćanski državnik i mislec, mogočen braniteo kršćanstva proti samomi angleškomi krali Henriki VIII., zavolo šteroga je postao tüdi mučenik. Vsi zgodovinarj njemi priznavajo, da je bio eden najbolje značajnih osebnosti zgodovine sploh, da je bio najvekši vučenjak svojega časa. Poglednimo si nekelko njegovo življenje i veličino!

* — * — *

Tomaž More se je narodo 7. februara 1478. v Londoni na Angleškom. Že v ranoj mladosti njemi je mrla mati i tak je bila skrb za njega, njegovo vzgajanje čisto na očinoj ramaj. Oča je bio sodnik. Človek poštenoga srca i ostroga razuma. Vso svojo skrb je posveto svojemi sinj, ka bi njemi dao kak najbolšo vzgojo i izobrazbo.

V tom časi je živo v Londoni slavni kardinal nadškof John Morton. Kda je bio mali Tomaž star 13 let, ga je vzeo te kardinal k sebi v svojo hišo. Naskori je spoznao Tomažove izredne zmožnosti i ga je včasi jako vzlübo. Kak 19 letni je Tomaž nadalüvao svoje včenje v Oxforti, v središčji bogoslovske i svetne angleške znanosti. Tü se je spoznao z najvekšimi vučenjaki tiste dobe. Te vučenjake so zvali „humaniste“. Dobro se je seznao s starimi gršćkimi pisateli, a tüdi z velikimi kršćanskimi cerkvenimi očevi i pisateli. Posebno je vzlübo sv. Avgušćina. Njegove spise je rad prebiraio i njemi se more zahvaliti, ka ga je rešo novodobnoga gršćkoga poganstva, ki je bilo razširjeno med vnogimi vučenjaki tistoga časa.

Svoja visokošolska leta je preživio, kak se za katolićana dostaja. Pogostokrat je bio pri svetoj meši i prećišćavanji. Bio je pobožen akademik i je celo mislo iti v samostan. Njegov oča je bio jako dober i zmožen človek i je moćno vplivao na sina. Sin je postao advokat.

Že leta 1504. je prišeo Tomaž v parlament, v šterom se je vüpaio postaviti tüdi proti samomi krali Henriki VII., kda si je te v proraćuni šteo doloćiti velko šumo za sebe. Stem se je Tomaž jako zamero krali, popüsto pa ne.

Sledkar je svoje včenje dopunjavao na slavnom vseučiliščji v Parizi i Louvaini. Kda se je povrno v svojo domovino, se je srećno oženo i meo precj dece.

V njegovoj hiši so se zbirali vučenjaki, med njimi tudi slavni vučenjak Erazem Roterdamski. V Tomažovoj družini je vladalo pravo krščansko življenje. Pri jeli se je vsikdar nekoliko časa čelo sv. pismo i tudi te, kda je meo goste za stolom. A najraj je pogosto sirmake. Njegova hiša je bila dom sirmakov.

Kda je zavladao kral Henrik VIII., je že vsa Anglija poznala Tomaža More kak jako sposobnoga človeka. Zato je krao želo, da bi prišeo Tomaž v njegovo bližino. Tomaž se je toga bojao. Šteo je ostati v svojem deli sloboden! Krao je večkrat prišeo Tomaži na dom. Po več vör sta se po ogradi sprehajala i krao je z veseljom poslušao pogovore toga vučenjaka. Leta 1529. ga je krao postavo za velkoga kanclera. Tomaž je te visike službe ne bio veseli. Spoznao je, da je njegova sloboščina, značajnost v velkoj nevarnosti. I istina, od toga časa se začne za Tomaža življenje, puno trpljenja.

Toga hipa se začne tudi najžalosnejše poglavje iz zgodovine katoličanske cerkve v Angliji. Vzrok vsemi pa je: nenasitna razvüdzanost krala Henrika VIII.

Krao Henrik VIII. je bio v začetki dober, pošteni i v tom časi tudi velki nasprotnik „reformacije“, štero je začno v Nemčiji Lütar Martin okoli l. 1520. Henrik VIII. je v svojij spisaj jako napadao Lütrove krive navuke. Sveti oča ga je nazvao celo „branitela vere“. Sledkar pa se je njegova lübezen do rimske cerkve začnola hladiti. Vzrok je bila njegova lakomnost, nečistost i žela po samovladi. Njegova prva žena je bila Katarina Aragonska, dobra i pobožna ženska. V začetki je bio Henrik VIII. srečen v tom zakoni. A zagledno se je v dvorno gospo Ano Boleyn i začno je ž njov živeti. Nečista strast ga je čista prevzela. Za prvo ženo Katarino je ne več marao. Zato se je šteo od nje ločit i se oženiti z Anov Boleyn. Proso je svetoga očo v Rimi, naj razglasi njegov prvi zakon s Katarinov za nevalani, nepravi i njemi dovoli, da se drugoč oženi z Anov. (Dale.)

Palau Gabriel, D. I.

Po Kristušovoj poti.

Pazimo na sebe, da se ne vkanimo.

1. Ka se brigaš za to, če drugi zanemarijo svojo dužnost i ka prido k cili, ali ne; ka so tiho mesto toga, ka bi gučali.
2. Si ti postavljeni za pastira črede? So tebe postavili, ka vuke od ovčarnice odtiraš?
3. Ka se brigaš za tiste reči, za štere ti na den sodbe ne de trbelo računa davati?
4. Ki dosta dela, tisti nema časa, ka druge zmerom sodi.
5. Dobro spoznaj samoga sebe i spomni se, da si prah i ka nemaš nikaj, s kem bi se lejko pohvalo i zavolo česa bi lejko zavrgo k tebi spodobne.
6. Ki pridno dela i na to misli, ka dela, tisti se malo ali nikaj ne briga za falinge drugih. (Dale.)

Zlato klasje.

Gda je žetva, komaj žnjeci snopje zložijo v križe, se že vržejo deca po strnišči za klasjom, vlatovjom. Delo ide počasi. Za vsako vlat se trbe prignoti. Rado pa se zgodi, ka deca smüčejo iz križov ali póvanic da bi hitre meli debele kitke. Jaj pa deci, či jih gospodar pri tom zasači! — Mi vam pa naše klasje popunoma prek damo. Veseli smo, či si ž njim punite svoje düševne granare. Zato si pa le zbirajte, nosite, pelajte kak največ!

Ešče nekaj posebnoga je v časi žetve. Pšenica je zrela, nego nede vsa za pogače. Eden mali procent je namenjeni za bele hoštije. Te vzemejo v roke dühovniki pa je spremenijo v Jezušovo telo. To je velki čüdež. — V našem kraji je bilo letos osem novomešnikov. Ravno v meseci žetve so smeli prvokrat napraviti te največši čüdež med vsemi čüdami.

Gda vidiš dühovnika, te etak moreš praviti: To je tisti moj dobrotnik, ki mi je pri sv. krsti odpro nebesa, ki me je očisto grehov, ki hrani mojo düšo i šteroga bom želo meti pri smrtnoj posteli.

Kak naslikani vojak drži zmerom meč zdignjeni proti sovražniki, toda nigdar ga ne napadne, tak so vnoči krščeniki nad svojimi strastmi, posebno nad glavnov.

Kelkokrat na den moliš Očanaš? V vsakšem Očanaši praviš Bogi: Odpüsti nam naše düge kak i mi odpüščamo . . . Či te, gda to moliš, maš v srci srde, mržnjo, sovraštvo, pa se neščeš pomiriti, ne odpüstiti, potem se lažeš Bogi.

Grešnik bi samoga sebe rad pregovorio, da tüdi Bog ne misli na njega, ar on ne misli na Boga i da ne kaštiga vsakšega grešnika.

Dosta vsefele malenkosti vleče naprej naša radovednost. To je, ka ščemo vse čüti, znati, viditi. Ar je naša notrašnjost zbirališče toliko vtisov, ta množina praznih podob nas potem moti pri molitvi. Gda naša düša stopi pred Boga i glas našega srca zdignemo k Bogi, pride na jezere teh vtisov iz kakšega zatišja, se vržejo vmes pa nas motijo.

Či se je kakši človek kelkošte včio, či zna vno go jezikov, drügi se pa komaj návči moliti Očanaš, Bog sodi oba vednako, najmre po tom kak živeta, ne pa po tom, ka znata.

Či kakši človek zapovedavle milijonskomi narodi, či je krao ali casar, drügi je pa samo toliko potreben drüгим, kak mali šraufek v vöri, či oba dobro spunjavata svojo düžnost, sta pri Bogi oba vednako vredniva.

Pesem svete Helene (18. august).

V senjaj je vido znamenje moj sin:
na oblakaj je križ zablesteo,
znak največjih božih bolečin,
njega na bojni je prapor pripeo.

In yrno se z zmagov je ovyenčan,
podvrgeo si ves znani svet,
zasijao krščanstvi je poldan,
to križa skrynostni je cyet. —

Da bi najšla to sveto drevo,
ki skrito zyünaj mesta leži,
za njim se zgledaya oko,
za njim moje srce teži . . .

V poldnevnoj vyri smo ga najšli,
med tremi križi srednjega —
Kako strmeli smo vsi plašni,
kda je ozdravo bolnega . . .

Polüblali smo les rešenja
in jokali nad njim gorko;
od tod prihaja moč življenja
za düšo našo in telo!

Pozdravljen križ, edini yup,
od tebe opojnost valovi,
zayolo tebe iz mešnih kup
priteka — Jezušoya Kri — —

Zdaj je že mirno moje srce:
po celom sveti križ stoji!
Ne več daleč do zadnjega dne —
Gospod k slaynoj sodbi hiti!

Sv. hišni zakon.

Priprava: Zadržki.

Glavni namen ozavanja mladožencov je, ka se dožene, da med njima ne obstoji nikakši zakonski zadržek, ki bi njihovo zakonsko zvezo brano, ali ovirao.

Bog, ki v svojoj očinskij ljubavi skrbi za javni i za zasebni blagor človeka, je deloma po naravnem zakoni, deloma pa po božem razodetji, nastavo zakonske zadržke, to je takše zapreke ali ovire, štere zakonsko zvezo preprečavlejo ali pa ovirajo.

Zakonski zadržki so dvoje vrste: Edni so ki med mladoženci preprečijo ali razderejo zakonsko zvezo; zato se tüdi imevüjejo razdiralni zakonski zadržki. S takšim zadržkom sklenjeni zakon je ne zakon, ar je zakon ne mogeo nastopiti i nastanoti zavolo ovire. Na priliko: oženjeni se nemre znova oženiti z tretjov peršonov, ar je zakonska vez ne razdrta. I če bi se zakonski oženo, je njegov zakon (drügi najmre) nevelaven, ar je pri sklepanji bio nemogoč zavolo razdiralnoga zadržka. Drüge ovire so samo oviralne, ki ovirajo i otežkočajo sklenitev zakona. Na priliko: Zakon med rodbinov, ali drügoverci.

Zakonski zadržki gledoč na svojo vretino so pa tri vrste, ali izvirajo od narave, naravni zadržek; ali od Boga po nazveščenji določen zadržek; ali pa od sv. Cerkve določen zadržek.

P. Quadrupani:

Kažipot za pobožne düše.

Sküšavanje.

8. Včasi je čütna nasladnost i moč domišlije tak velika i močna, da se nam vidi, kak da bi vola tüdi privolila. V istini pa je ne tak. Vola trpi, ali ne privoli, se napada, a se ne vda. To je tisti drügi zakon telovnih kotrig, od šteroga'guči sv. Pavel apoštol, (Rim. 7., 23.) šteri nasprotüje zakoni razuma i nam da čütiti, ka neščemo, brezi toga pa, da bi nas silila, ka se veselimo v tom, ka čütimo. (Dale.)